

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΝΑΛΥΣΗ

Παντελής Τσάβαλος, Νοέμβριος 2012

Σε σχέση με το θέμα της ψυχαναλυτικής προσέγγισης των έργων τέχνης η ελληνική βιβλιογραφία είναι πολύ περιορισμένη. Εξ όσων γνωρίζω, κυκλοφορεί μόνο το βιβλίο του Φούλνερ, το οποίο, παρά το όποιο ενδιαφέρον της προσέγγισης, είναι στριφνό, με κείμενο χωρίς ροή που δεν το βοηθά καθόλου η μετάφραση:

- Φούλνερ, Πήτερ, **Τέχνη και ψυχανάλυση**, Αθήνα: Νεφέλη, 1988

Η διεθνής βιβλιογραφία είναι εκτενέστατη. Μια πρώτη ματιά στα κείμενα του Φρόυντ είναι ένα καλό σημείο εκκίνησης:

- Freud, Sigmund **"Leonardo da Vinci and a Memory of His Childhood"**, Standard Edition of the Collected Psychological Works of Sigmund Freud, Vol. XI, transl. James Strachey, London: Hogarth Press, 1957
- Freud, Sigmund, **Art and Literature**, trans. James Strachey, London: Penguin, 1985
- Freud, Sigmund. **Writings on Art and Literature**, Palo Alto: Stanford University Press, 1997.

Οι μελέτες για την ψυχανάλυση και την τέχνη παρουσιάζουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον, καθώς ενσωματώνουν και θεωρίες άλλων ψυχαναλυτών καθώς και κριτική θεώρηση τους:

- Bersani, Leo, **The Freudian Body: Psychoanalysis and Art**, New York: Columbia University Press, 1986
- Iversen, Margaret, ed. **Psychoanalysis in Art History**, a special issue of Art History 17:3 (September 1994)
- Kofman, Sarah, **The Childhood of Art: An Interpretation of Freud's Aesthetics**, trans. Winifred Woodhull, New York: Columbia University Press, 1988
- Kris, Ernst. **Psychoanalytic Explorations in Art**, New York: International Universities Press, 1952
- Laplanche, Jean and Pontalis, J.-B., **The Language of Psychoanalysis**, trans. Donald Nicholson-Smith, New York: W. W. Norton, 1973
- Spitz, Ellen Handler. **Art and Psyche: A Study in Psychoanalysis and Aesthetics**, New Haven: Yale University Press, 1989.

Ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι μελέτες καλλιτεχνών από ιστορικούς τέχνης που ακολουθούν την ψυχαναλυτική μεθοδολογία προσέγγισης. Στα ελληνικά μια τέτοια μελέτη αποτελεί η εξαιρετικά ενδιαφέρουσα έρευνα της Calvo-Platero για τον Γιαννούλη Χαλεπά:

- Calvo-Platero, Danièle, **Ο γλυπτικός χώρος του Γιαννούλη Χαλεπά**, Αθήνα: Εκδόσεις Χατζηνικολή, 1979

Η διεθνής βιβλιογραφία είναι εκτενέστατη και γεμάτη συναρπαστικές προσεγγίσεις. Αναφέρω ενδεικτικά τη μελέτη των Ades-Bradley που επιμελήθηκαν την εξαιρετική έκδοση που συνόδευε την ομώνυμη έκθεση έργων του Salvador Dali, το 1998-9:

- Ades, Dawn - Bradley, Fiona, **Salvador Dali. A Mythology**, London: Tate Gallery Publishing, 1998